

# Ardelul

Apare Joi, dimineața cu ultimele 25 bani Postă ziuri politice și știri sportive

Director:  
THEODOR RECULESCU

Abonamente:  
1 an: 150.— lei, jum. de an: 75.—  
Autorități, mari întreprinderi 1000.— Lei.

Redacția și administrația:  
Arad, Strada Popa I. Rusu 3

## Pentru o bibliotecă școlărească în Arad

La Iași s'a săvârșit un atentat: niște servitori criminali și-au ciopârțit stăpânul pentru o mărunță chestiune bănească. In asemenea cazuri, nu e nimic mai natural, decât ca poliția să ia urma faptășilor și să-l traducă în fața Justiției.

De rândul acesta însă s'a întâmplat cu totul altfel. Mai înainte chiar de cât poliția din Iași, au aflat despre atentat dl. Mihalache — șeful politic al rectorului înghiat — dimpreună cu presa din Sărindarul bucureștean. Vă dați seama, de sigur, că pentru acești mari „democrați”, al căror singur regret îl constituie faptul că există o studențime românească — și încă pe deasupra naționalistă — făptașiiimei dela Iași nu puteau fi decât studenții. Tărăboiul

fuse atât de mare, încât și oamenii de bună credință s'au lăsat induși în eroare și au protestat câte 24 de ore pe zi contra unor „așa criminali de studenți”. Până a doua zi, toate popoarele lumii au fost informate că cetățenii de mâine ai României, — întreaga elită intelectuală a țării și fiii ei cei mai buni, — sunt niște criminali de rând.

De 'ndată s'a început apoi triarea „criminalilor” și trimiterea lor la urmă. Dintre cei 235 profesori universitari, abia trei de s'au găsit să protesteze contra tratamentului polițienesc aplicat tineretului studios, iar dintre ceilalți cărturari aciuți în Parlament, nici unul n'a îndrăznit să calce „disciplina de partid”.

Dar corpul didactic — cu

mici excepții, bineînțeles — nu a arătat o dragoste, sau vreun interes mai pronunțat față de școlărime, din timpuri memorabile. Elevul a fost întotdeauna socotit drept un aparat mecanic de recepție. S'au întocmit programe analitice, școli „model”, dar nimeni nu s'a gândit să facă studiul plăcut, atrăgător pentru elev. Școlarul învăță din ambiție — dacă este un element bun — sau de frica băteii, când normal ar fi să se procedeze ca în străinătate, adică să se capteze dragostea tineretului pentru studii, pentru frumos.

Nu-mi aduc aminte, spre exemplu, să fi văzut elevii vreunei școli, trecând, disciplinați și sub supravegherea profesorilor, pragul vreunei expoziții. Sala Palatului Cul-

— Continuare în pag 3-a —

## Desvoltarea curentului național românesc

Se poate stabili cu certitudine că astăzi curentul naționalist a trezit conștiințele și cuprins toate straturile societății românești. Mișcarea națională este mai vie și mai puternică decât ori când.

Acest curent a luat naștere din dureroasă constatare a toate domeniile de activitate sunt năpădite și copleșite de străini și în caz că nu acționează pentru a schimba stările actuale și nu-și crează condițiuni cari să-i schimbe situația de stăpân avarat al țării, soarta neamului este pecetluită!

Deci lupta ce e în curs de desfășurare, nu e un produs capriciului și al fanteziei, ci nu urmărește nimicirea unor anumite elemente, de creștinism și enciclopedică lor voranță de snobi detracți, pot înțelege decât ceea ce este desmeticirea și sinctului de conservare și pornire pentru ridica neamului, căruia aparține țara.

Această luptă are caracter constructiv cu ținta finală de restabili echilibrul național și social și economic.

Deși mișcarea națională înregistrează succese reale, a încă multe curse și ispite evitat, până la ținta finală.

Pentru ca lupta, spre binele ideii naționale să triumfe, solidaritatea românească este indispensabilă, primatul național să nu socotit ca o trambulină pentru satisfacerea unor calități și interese cu caracter politic. Să se facă o regulă

rigidă, o datorie imperioasă față de neam și țară, din problema desbarării unor slăbiciuni, patimi mărunte, atitudini și interpretări greșite de intenții, precum și din excluderea intereselor personale.

În această luptă, bătrânii și tinerii nu se exclud unii pe alții, căci entuziasmul tinerilor întregeste experiența și tactul bătrânilor punând la mijloc, fiecare, însușirile și calitățile proprii vârstei și temperamentului, din care împreunare rezultă o forță necesară pentru victoria comună și finală.

Unul și același crez trebuie animat și acționat de același gând: — deasupra oricăror programe de partid sau in-

terese cu caracter personal — că ruperea legăturilor de solidaritate în jurul ideii naționale — rezultând fie din motivul că se vede rea voință, acolo unde este numai bunăvoință, fie să se facă proces unor intenții, care sunt cele mai nobile — n'ar însemna numai înfrângerea unor persoane sau grupuri politice, ci cauza țării și cauza poporului român ar eși înfrântă!

De aceea, ca ținta finală a ideii naționale să fie glorioasă, se impune să se facă o forță, care, în interior, ține trează conștiința națională iar în exterior posedă o păvăză de care să se spargă uneltirile meschine ale dușmanilor.

ANOS

## Guvernul are depline puteri

Proiectul de lege pentru prelungirea regimului excepțional, prevede ca cenzura și starea de asediu să fie prelunșite dela 16 Martie până la 16 Septembrie 1937; maximum de pedeapsă pentru delictele contra ordinii publice și judecarea lor de către instanțele militare.

Aceste instanțe vor judeca delictele în cauză chiar dacă ele au fost

săvârșite înainte de promulgarea acestei legi.

Totodată se dau guvernului puteri depline pentru a complecta, pe cale de decret, în timpul vacanței Parlamentului și cel mult până la 15 Octombrie 1937, normele în vigoare privitoare la liniștea publică și ordinea în Stat.

## Germania își schimbă politica

Cercurile diplomatice din Londra sunt informate ca în curând va avea loc o mare schimbare în atitudinea politică și diplomatică a Germaniei.

Autorul acestei transformări va fi d. v. Ribbentrop, care este consilier intim al cancelarului Hitler.

D. Ribbentrop întorcându-se în patrie, a fost primit în audiență la Berchtesgaden și a făcut Führer-

ului un raport detaliat asupra situației internaționale.

Se crede că d. von Ribbentrop ar fi reușit să convingă pe cancelarul Hitler, că Germania trebuie să se întoarcă la Liga Națiunilor, să abandoneze politica de izolare economică, să reducă în parte înarmarea, să încheie un pact aerian și în fine să devină mai puțin agresivă față de Uniunea Sovietică.

## Din nevoile Gai-ului

II.

Ne-am acupul în numărul trecut de una din cele mai de seamă probleme ale importanței suburbii a Aradului care este Gaiul.

Știm că problema sanitară a țării preocupă intens cercurile de conducere și tocmai de aceea sunem să atragem, în mod accentuat atențiunea lor asupra păcătoșeniei canalului descoperit al fabricii Neuman care împrăștie cele mai insalubre micsme pe-o rază destul de întinsă, cecace constituie un permanent pericol, o veșnică amenințare la adresa sănătății cetățenilor Gaiului și în special la a muncitorilor cari intră și ies din fabrică.

Nu înțelegem de ce acest canal

nu poate fi acoperit. Lucrările nu pot fi asemădate în cost cu valoarea sănătății atâtor oameni. Gătenii nu trebuie priviți numai ca aport electoral, ci ca cetățeni de cari Statul are datoria să se îngrijească.

Și mai ales când nu e vorba de mare lucru pentru a evita o tragedie în rândurile cetățenilor acestei suburbii, nu înțelegem de ce mai au loc ezitări în această chestiune.

Nu cumva baronii caută să se aranjeze pe căi lăturănice, pentru a scăpa de o mică cheltuială, sfidând astfel sănătatea românilor cari îi slujesc?

—

## Se va face dreptate românilor în țara lor

Măsurile guvernului pe planul economic național sunt în curs de pregătire.

Se lucrează la un proiect de lege drastic, pentru protecția muncii românești și primatul elementului românesc în structura întreprinderilor. Comisia pentru elaborarea proiectului de mai sus, a lucrat sub președinția dlui secretar general D. Tecău. Proiectul a fost terminat și mâine, Luni, va fi depus în parlament.

Este vorba de o măsură radicală.

Întreprinderile existente aparținând străinilor vor fi naționalizate.

Pentru viitor s'au preconizat o serie de norme, ca să nu se mai poată înființa întreprinderi, în cari elementul băștinaș să nu fie dominant.

O măsură care se va pune im-

ediat în aplicare privește situația străinilor din toate ramurile.

Se va proceda la revizuirea tuturor străinilor. Vor fi supuși revizurii, chiar acei străini cari au primit recent autorizații de ședere în țară.

După revizuirea de care ne ocupăm mai sus, se vor fixa noi norme de control.

Străinii vor fi triați lunar. În măsura în care vor putea fi înlocuiți cu elemente românești, vor fi expulzați fără formalități prealabile, prin simpla retragere a autorizației de ședere în țară.

A fost vorba ca, în anumite condițiuni, să fie înscrise firme aparținând străinilor.

Se va opri prin lege posibilitatea înscrierii în registrul comerțului, a firmelor cari aparțin străinilor.

## Spre desființarea cartelurilor?

Comisiunea specială prezidată de d. Valer Pop, ministrul industriei și comerțului, a studiat o serie de date din străinătate, în legătură cu funcționarea trusturilor și cartelurilor.

Legea la care se lucrează acum și al cărei raportor va fi d. Em. Lebonțiu, va cuprinde măsuri efective pentru poliția cartelurilor și trusturilor.

Statul va avea comisari cu

drept de veto, în consiliile cartelurilor și trusturilor. Aceștia vor urmări și vor putea lua dispozițiuni în ce privește oscilațiile de prețuri și măsurile de producțiune.

În ce privește viitorul, credem că se vor introduce în lege măsuri cari vor impledeca alte carteluri decât acele în interesul ameliorării producției.

## Au fost identificați atentatorii dela Iași

IASI. — Cercetările preliminare, cu privire la atentatul dela Iași, contra profesorului Bratu, au fost încheiate de consiliul de război. Au fost declarați autori Carpen Dumitru, Vasile Zisu și Stângă Ilie, iar complici Zguroiu Nicolae, Boburuzan Pamfil și Gheorghită Gheorghe. Con-

tra tuturor șase s'a deschis acțiune publică, fiind depuși la închisoare. Martorii acușării, printre care un frizer și o tânără, au indicat modul cum s'a produs atentatul: trei studenți făptuind atacul, iar ceilalți trei stând la pândă la oarecare distanță. Starea dlui Bratu este satisfăcătoare.

# O aniversare

Dr. Alexandru Vaida-Voevod, președintele „Frontului Românesc”, marele român, salvatorul Neamului și părintele țărănilor, împlinește etatea de 65 ani.

Marele suflet care este dl. dr. Al. Vaida-Voevod, omul care a deslășurat stindardul renașterii noastre naționale cu mult elan și curaj, și care și-a închinat întreaga activitate a vieții sale binele Neamului, câștigând simpatia unei țări întregi, bănuțu de politicianismul demagogic, — luptă și azi în fruntea „Frontului Românesc” pentru ca România să fie a Românilor!

Sub regimul de tristă memorie din trecut, înfruntând urgia micilor la suflet, — cu calitățile sale excepționale de conducător, cu care este înzestrat marele bărbat de stat, a câștigat și simpatia străinătății nu numai a românilor.

Cu lozincă: „România a Românilor” dl. dr. Al. Vaida-Voevod, a intrat fățiș în lupta generației tinere aducând cu impunătoare autoritate morală, un mare serviciu mișcării ideii naționale române, impunându-o și în ochii străinătății ca un drept la viață, al poporului român, pe pământul strămoșilor săi.

Dl. dr. Al. Vaida-Voevod, pătruns de o adâncă dragoste pentru popor și țară, continuând opera sa începută, va înscrie cea mai glorioasă pagină în istoria renașterii neamului.

La noi, unde pentru siguranța Statului, — cu a cărei problemă ne-am ocupat în neenumărate articole, s'a făcut așa de puțin, unde străinii se lăfăiesc în serviciile publice, fericita formulă „Numerus Valahicus” lansată în urma acțiunii „Frontu-

lui Românesc”, cu conducerea dlui dr. Vaida-Voevod, a mai adus unele ameliorări.

„Numerus Valahicus”, o constituie o formulă de salvare a Statului nostru, și cei cari încearcă s'o combată, ori sunt lipsiți de obiectivitate, ori se găsesc în slujba străinilor.

Opertunitatea ideilor dsale cu nimic n'ar putea fi mai bine dovedită, decât cu strălucita victorie a alegerilor comunale dela Satu Mare, unde „Frontul Românesc” a obținut 149 mandate, față de alte partide, cari au obținut deabea 54 și 14 mandate.

Cu ocazia aniversării îi dorim dlui dr. Alexandru Vaida-Voevod și din partea noastră, mulți ani, sănătate deplină și spor la munca rodnică, deslășurată pentru fericirea Neamului și binele Patriei.

VASILE I. OSTOIA

## Informațiuni

**BUCUREȘTI.** — La ministerul de industrie și comerț au continuat lucrările necesare alcătuirii anteproiectului de lege modificator al actualei legii pentru protecția muncii naționale în întreprinderi. Comisiunea însărcinată, a terminat redactarea textului care va fi prezentat ministrului V. Pop, pentru avizare, urmând a fi depus de îndată debaterilor corporilor legiuitoare. In anteproiectul elaborat se prevede un minimum de 75 la sută personal etnic românesc pentru întreprinderile de pe întregul ținut românesc.

**BUCUREȘTI.** — In ședința de ieri dimineață a senatului s'a intrat numai decât în ordinea de zi pentru a se discuta proiectul de lege pentru înființarea creditului meșteșugăresc. A luat cuvântul dl. D. R. Ioanțescu. Dsa crede că suma de 300 milioane, prevăzută pentru acest fond, este prea mică față de nevoile celor 320 mii meseriași cari azi se văd refuzați de toate instituturile de credit. — Cere majorarea sumei la 500 mii lei ca astfel meșteșugarii români să poată rezista concurenței din orașele minoritare. Ia cuvântul dl.

Ceruleanu care crede că proiectul va da roadele sale pentru meseriași.

Prin interventirea ordinii de zi s'a luat în discuție legea pentru organizarea teatrelor naționale și operelor române.

**ARAD.** — Băr Pavel, în etate de 34 ani, din comuna Șicula, s'a sinucis, aruncându-se înaintea trenului ce pleca din stația Ineu. A murit pe loc, cadavrul fiind oribil mutilat. Nu se cunosc cauzele sinuciderii.

**ARAD.** — Tribunalul a condamnat la câte doi ani închisoare pe Istrati Emilian și Talpoșin Dumitru și 3000 lei amendă, pentru fraudele săvârșite în dauna poștei din Arad-Gai, iar pe funcționarele Sandru Maria și Ștefănescu Maria, la câte 1 lună închisoare, cu punerea imediată în libertate. Afară de aceste toți împreună au fost obligați să plătească poștei suma de 207.000 lei, la cât s'a cifrat fraudă, în termen de 15 zile.

**TIMIȘOARA.** — Postul de Jandarmi din Peciu-nou raportează că în ziua de 8 Martie s'a găsit cadavrul bătrânului Schiuzler Adam, în etate de 74 ani. Acest bătrân a fost adus acum 8 zile de către dr. Klinger din Timișoara spre a păzi o casă și lucrurile din ea. Cadavrul a fost găsit lângă ușa din a-

fară și prezintă mai multe lovituri de târnăcop și casma în cap, cari i-au fost mortale. Postul de jandarmi cercetează pentru a descoperi pe criminali.

**TIMIȘOARA.** — In ziua de 6 I. c. a încetat din viață femeia Blaj Maria, din com. Ususău jud. Timiș T., în etatea de 32 ani. Din cercetările postului de jandarmi reiese că moartea a survenit în urma unui avort criminal.

### PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ARAD

Nr. 4.827-1937.

#### Publicațiune

pentru tratare prin bună învoială

Se aduce la cunoștința celor interesați, — că Primăria municipiului Arad, —

în ziua de 23 Martie 1937, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera Nr. 59, licitațiune publică cu tratare prin bunăînvoială, pentru închirierea celor 6 compartimente ale frigiferului fabricii de ghiță a municipiului lui, pe sezonul 1937.

Ofertele se vor preda în plic închis și sigilat, în ziua și la ora fixată prin publicațiunea prezentă, însoțite fiind și de garanția de 10% din chiria anuală oferită, în numărul sau hârtii garantate de Stat. După deschiderea ofertelor se va supralicita și oral, urmând ca adjudecatarul să completeze imediat și garanția, la mâinile Comisiei de licitații. Ofertantul va declara în ofertă, că cunoaște și acceptă condițiunile caetului de sarcini, cari pot fi văzute în camera Nr. 59 a primăriei, ori la Uzinele municipiului.

Arad, la 2 Martie 1937.

# Sărmanul brutar!

Intâmplător ne-am aruncat ochii asupra unui bilanș publicat. Se constată din el un veniț de 47.877 după un capital social de 500.000 lei pe care-l are „Societatea anonimă”.

Și-am fost surprinși de modestia câștigului. Privind mai jos, am văzut că bilanșul e al brutăriei și cofetăriei „Weisz Szigfried S. A.”. Uimirea noastră a crescut și mai mult.

Să fie atât de puțin rentabilă meseria de brutar?

Greu de crezut. Căci știm doar că brutarii iau bani și pentru apa, sare, sforile, gânducii, pietricelele, cenușa, kirtia și alte surprinzătoare „condimente” pe cari le pun în pâine. Cât despre prăjituri, nu e greu de ghicit că ele nu pot fi o afacere proastă.

Cam, așadar, de capitalul de 500.000 al brutăriei și al cofetăriei „Weisz Szigfried S. A.” nu aduce

mai mult de 10 la sută, ba și atât?

Să vedeți:

Societățile Anonime de felul acesta sunt compuse din membri familiei cari figurează pe rând ca angajați. Fiecare ridică un salariu de multe mii de lei pe lună, care trec la „CHELTUIELI” și nu „venite”. In felul acesta fiscalul se rupe inima să-i mai impună o cam ar merita. Iar pe de altă parte, creditorii sunt duși cu zahărul. Publicul, deasemenea, crede cine știe cu ce oameni cinstiți de-a face, văzând că ei se lipsesc de un câștig prea mare, numai pentru a servi pe consumator călăbăne.

Până la urmă însă, tot bună afacere e brutăria și cofetăria...

Faci un bilanș, după gustul socotelile tale și pelângă câștig dela clienți, se mai adaugă cel de la stat.

### PALATUL CULTURAL

14 Martie, orele 9 seara  
marele pianist

care a câștigat premiul I la concursul internațional CHOPIN din Varșovia și care a concertat la Ateneu la București, recoltând un extraordinar succes și înfrunzind unanimele sufragii ale presei din Capitală.

Bilete între 20—150 lei se găsesc la librăria

SANDOR

și seara la cassă.

### Tribuna liberă

Cu onoare aduc la cunoștința noratului Public, că în condițiunile amicele am eșit din sânul firmei Iosif Glésinger și Fiul și am deschis un magazin de modă pentru dame și domni, sub numele meu în Piața Avram Iancu, colț cu strada Meșianu.

Prin introducerea sistemului de vânzare pe lângă prețuri fixe, am intenționat să amplific încrederea prin care până în prezent am fost onorat. Aceste prețuri se aplică față de posesorii libelelor liberate de „CONSUM” și „INLESNIREA”

Rog binevoitorul concurs:

MOTIU IULIAN

### Madridul în primejdie

**AVILA.** — „Havas” anunță că naționaliștii nu mai au de înaintat decât 15 km. ca să tale șoseaua Guadalaajara-Madrid, ceea ce ar tăia toate drumurile spre capitală. Cercurile militare se întrebă dacă trupele guvernamentale vor prefera să se retragă cât mai au posibilitatea pe această cale ce le

mai rămâne deschisă pentru scurt timp, sau vor prefera să reziste până la urmă?

### S'a deschis

unul magazin  
**I. MOTIU**  
Arad. P. A. Iancu colț cu strada Meșianu. Sote pentru dame și domni. Măfășuri pânzeturii plapome. Vânzare senzational de iestina. Membri la Consum și Inlesnirea.

### Din cauza lichidării

toate mărfurile din depozit, dejaline, puplin, oxford,

cămăși bărbătești, pyjamale, cămăși de dormit albe și colorate, indispensabili din koeper, precum și mărfurile neprelucrate, cu metrul

Fără obligațiune vă puteți convinge despre estinătatea prețurilor

**IOSIF REISZ**

magazin de lingerie bărbătească ARAD, str. Berthelot

### Primăvara

Cumpărați cele mai bune și mai eftine haine pt. domni - la firma

**Iosif Muzsay**

ARAD, Strada Bertelot No. 2  
vis-a-vis cu teatrul orășenesc

### BARUL

„CORNUL VĂNĂTORILOR”  
DANCING — ARAD

Program senzațional

1937 Martie:

**FORTUNATA**

Mary-Lu,  
Florica Silvestru,  
Tania Myrali,  
Rya Gray,  
Benedak Elisabetha

Minunatul Jazz

„NERMEȘAN”

### La Oradea

folosiți hotelul și băile

**Rimanoși**

apă caldă și rece  
Băi de aburi, cadă și băi zin. Coafor, masaj și pedicur. — Telefon 147.

Autocar în gară la toate trenurile.

Prețuri foarte reduse



# Pentru o bibliotecă școlărească în Arad

— Urmare din pagina 1-a —

lural a fost onorată de pă-  
zele pietozului T. Romanși  
un demn urmaș al mare-  
lui Grigorescu — dar acestea  
nu s'au făcut vrednice de  
mângăierea unei singure pri-  
viri de elev.

Protestează întreaga pro-  
fesorie că elevii citesc  
cărți pronografice și de a-  
venturi banditești, dar ni-  
menii nu s'a gândit la necesi-  
tatea unei biblioteci publice  
pentru școlărima. În afară

de câteva anemice dulăpioa-  
re cu cărți, atât cât pot să  
strângă elevii fiecărei clase,  
dar și acestea numai la  
occaziile frecventate de odras-  
ele oamenilor mai bine în-  
tăriți, elevii ceilalți nu cu-  
nosesc farmecul unei cărți bu-

Spre cinstea liceului „Moi-  
se Nădăreț”, elevii au reușit  
să editeze o revistă literară  
despre care am auzit lucruri  
bune, dar cu cât ar fi mai  
vizibilă existența ei, dacă  
oricare elev ar fi în posibili-  
tatea de-a o culege din raf-  
urile unei biblioteci școlă-  
rești...

Inițierea unei asemenea  
biblioteci în Arad, li s'ar pă-  
rea multora o imposibilitate,  
pentru două motive: lipsa

ionizantă și zăvisua ce dom-  
nește accibiceu între români,  
fie ei ciudr și carturari. Ti-  
neretul însă, datorită eianu-  
lui său, a dovedit în nenu-  
mărate rânduri că nu știe ce  
însemnează imposibilul. Și  
atunci, iată, sugerez ideia  
inițierii unei biblioteci pu-  
blice pentru elevi, Asociației  
Ziaristilor din Arad, care a  
știut atât de frumos să solu-  
ționeze și problema teatru-  
lui.

Procedeul este simplu: să  
convoace — așa cum a făcut  
și cu teatrul — persoanele  
indicate să conlucreze la în-  
făptuirea acestui deziderat:  
directorii școalelor, membrii  
corpului didactic și repre-  
zentanții societăților cultu-  
rale, cărora să le facă urmă-  
toarea propunere: Asociația  
Ziaristilor având concesiu-  
nea teatrului, pune sala la  
dispoziția unui comitet care  
se va forma dintre cei pre-  
zenți la consfătuire, iar co-  
mitetul să hotărască ținerea  
de șezători sau festivaluri în  
fiecare Duminică după am-  
plază. Programele urmând  
a fi bine întocmite, vor fi  
instructive și în același timp  
distractive, iar publicul șco-  
lăresc va plăti cu bucurie o

taxă minimă de intrare, din  
care se va forma fondul ne-  
cesar pentru cărți. Cheltuieli-  
le bibliotecii, după ce aceas-  
ta va lua înință, se vor pu-  
tea acoperi dintr'o taxă lu-  
nară fie chiar numai de un  
leu sau doi: școlile arădane  
au un efectiv de cel puțin  
două mii de elevi și eleve,  
cari ar învăța tot odată să se  
chivernisească singuri.

Dar șezătoriile școlare vor  
mai face ca elevii să neglije-  
ze spectacolele de cinemato-  
graf, cari nu sunt întotdeau-  
na instructive. Și apoi câte  
lucruri frumoase nu ar pu-  
tea învăța școlarii din confe-  
rințele cari ar preceda șeză-  
toarea? Câte lucruri minu-  
tate n'ar avea de povestit  
d-na Florica Bucurescu, d-  
nii: Ascaniu Crișan, Al. Con-  
stantinescu, M. Olinescu, T.  
Selegean, T. Țiucra și toți  
cei cari formează elita cor-  
pului didactic din Arad.

Dar dacă nimeni nu poate  
contesta importanța activi-  
tății extrășcolare, s'ar putea  
oare lipsi Aradul — orașul  
acesta cu un trecut atât de  
glorios — de mândria iniție-  
rii primei biblioteci publice  
pentru școlari?

TH. REGULESCU

## PRIMĂRIA MUNICIPIULUI, ARAD

Nr. 5.078/1937.

### Publicațiune

Se aduce la cunoștința  
celor interesați, — că  
Primăria municipiului  
Arad, —

în ziua de 1  
Aprilie 1937, ora  
11 a. m.

va ține în biroul Servi-  
ciului economic, camera  
Nr. 59, licitațiune publi-  
că cu oferte închise și si-  
gilate, pentru aprivizio-  
narea Uzinelor municipi-  
ului cu:

3.500 kgr. țevi de plumb  
pentru presiune.

1.000 kgr. tuburi de a-  
părare din fontă (100 buc.)

1.000 kgr. cutii cu ca-  
pac pt. robinet de conce-  
siune (100 bucăți)

2.500 cadre cu capac  
500<sup>m</sup> 60 buc. necesare  
executării bransamente-  
lor în anul financiar

1937/1938.  
Licitațiunea se va ține,  
în conformitate cu Art.  
88-110 din Legea conta-  
bilității publice și potri-  
vit normelor de licitații  
în vigoare.

Ofertanții cari vor par-  
ticipa la licitațiune vor  
depune odată cu oferta  
în plic separat, și o ga-  
ranție de 5% din valoarea  
prețului din ofertă, în nu-  
merar ori efecte garanta-  
tate de Stat, iar oferta se  
va putea face numai în  
baza caetului de sarcini  
și a condițiunilor speci-  
ale, cari pot fi văzute în  
camera Nr. 59 a primă-  
riei, ori la Uzinele muni-  
cipiului, în orele de ser-  
viciu.

Arad, la 5 Martie 1937

### PALATUL CASEI CULTURALE

Din inițiativa și stăruințe-  
le d-lui Platoș, directorul Ca-  
sei Cercuale, această institu-  
țiune va avea la Arad un pal-  
at cu trei etaje, ridicat de  
minister.

Licitațiunea pentru lucrări  
se va ține la București.

În orice caz numele d-lui  
Platoș va rămâne legat de a-  
ceastă realizare.

## Cercurile oficiale maghiare des- mint știrile lansate asupra unui complot al extremei drepte

BUDAPESTA. — Agenția  
telegrafică maghiară transmite  
următorul comunicat: De mai mul-  
te zile, unele ziare străine răspân-  
dese știri fanteziste, probabil din  
aceiași sursă de unde pornesc de  
 obicei știrile ostile față de Un-  
garia. Știrile se referă la o așa zi-  
să mișcare a extremei drepte, cu  
scopul de a tulbura ordinea inter-

nă și liniștea țării. Cercurile autori-  
zate le socotesc minciuni și decla-  
ră că nu s'a produs nimic în Un-  
garia care să compromită liniștea pu-  
blică, ordinea internă, securitatea  
constituțională și viața economică.  
Autoritățile vor urmări cu toată e-  
nergia pe cei cari răspândesc ace-  
ste știri.

## Adevăratul prieten al căminului Dv.

este revista „Pentru Dv. Doam-  
nă” care apare lunar și prin va-  
loroasele sale suplimente mulțu-  
mește întreaga familie.

Gospodina găsește cele mai mo-  
derne lucruri de mână, mode, mo-  
dele de tricotațe, sfaturi cosmetice,  
colțul medical, rețete încercate,  
precum și interesante articole pe  
care fiecare gospodină poate să  
le întrebunțeze cu mult folos. Abo-  
nații primesc sfaturi despre orice  
dorește în fiecare rubrică specială.

Suplimentul „Toată lumea cite-  
ște” care este o lectură extrem de  
interesantă, cetită alături de femei  
cât și de bărbați, cuprinde roma-  
ne, nuvele, schițe, probleme distrac-  
tive, curiozități, humor, etc.

Copiii au suplimentul lor separat  
„Pentru Tine Puile” cu admirabi-  
le povestiri, sfaturi instructive, poe-  
zii, rebusuri, jocuri cu premii, etc.

Al 3-lea supliment este „Focea  
de tipare” cu explicațiile și mode-  
lele din corpul revistei detaliat.

Al 4-lea supliment „Suplimentul  
muzical” tipărit separat în forma  
caetelor de note muzicale și aduce  
în fiecare lună șlagărul celor mai  
cunoscuți compozitori.

Revista cu suplimente are lunar  
cca 80 de pagini și costă lei 40.—  
exemplarul.

Un abonament pe timp de un an  
costă Lei 450.— la care oferim în  
mod absolut gratuit, cadou, un mi-  
nunar covor Sudan, început și cu  
tot materialul necesar terminării,  
sau o față de masă din organdi,  
după dorință.

Cereti încă astăzi gratuit, un nu-  
măr de probă cu prospecte dela  
administrația revistei „Pentru Do-  
amnă” București, Cal. Victoria  
No. 17.

## Când vor avea loc nouile alegeri comunale și județene

BUCUREȘTI. — Alegerile Storojineț, Tg. Mureș, Timi-  
șoara și Zalău.

amânate. Alegerile comuna-  
le vor fi ținute după cum ur-  
mează: la 18 Aprilie: la Ce-  
tatea-Albă, Craiova, Deva,  
Galați, R. Sărat și Soroca.

La 16 Mai la: Focșani, la  
25 Iunie la Arad, Bistrița,  
Blaj, Brașov, C. Lung-Mol-  
dovenesc, Cernăuți, Cluj, O-  
dorhei, Oradea, Rădăuți, Sa-  
tu-Mare, Sf. Gheorghe, Sibiu

Alegerile județene vor a-  
vea loc la 18 Aprilie la Ilfov,  
la 30 Mai la: Alba, Bacău,  
Brăila, Buzău, Cetatea Albă,  
Ialomița, Muscel, Tecuci,  
Tulcea, la 25 Iulie la: Bihor,  
Câmpulung, Cernăuți, Făgă-  
raș, Hunedoara, Maramureș,  
Năsăud, Odorhei, Rădăuți,  
Sălaj, Satu-Mare, Storojineț,  
Târnava Mică, Timiș-Toron-  
tal, Treiscaune și Turda.

## Proiectul de lege a stării de asediu a fost sancționat de Rege

BUCUREȘTI. — Suvera-  
nul a semnat ieri mesajul  
la proiectul de lege pentru  
prelungirea stării de asediu.  
Proiectul a fost depus ieri d.  
a. pe biroul camerei. Legea  
se prelungeste până la 16  
Septembrie a. c., cu dreptul  
pentru guvern de a o prelun-  
gi la nevoie pe o durată de  
încă șase luni. Deasemeni  
guvernul este autorizat de a  
extinde starea de asediu și  
asupra altor localități. Prin  
modificarea legii, ministerul  
public poate suspenda lăbe-  
rarea preventivului. Oricecă-  
teori în portul cuiva se con-  
stată un element comun, a-

doptat de mai multe persoa-  
ne cu semnificația de apar-  
ținere la un anumit partid  
sau organizație, urmărind  
scopuri politice, este conside-  
rat și pedepsit pentru portul  
uniformelor politice.

Amenințarea făcută direct  
sau indirect contra juraților,  
judecătorilor civili sau mili-  
tari se pedepsește cu 3-7  
ani.

**RADIO-KAPSCH**  
1937!  
Au sosit tipurile in-  
tr-o devăz ale acestui an!  
Se pot procura, în mare  
și mic, pe lângă piața  
la rate favorabile la HIRSCHMANN, Str.  
Gh. Lazar 17.

Dintre toți cei mai bine  
spală — curăță **HOSZPODÁR**  
Str. Stroescu No. 13. ARAD, Str. Eminescu No. 3.



cât e mai mare,  
atât e mai cîr nă!

chimistul fabricii  
**SCHMOLL**  
spune:

Se cumpără cutia Zero, pe  
ceala il costă lustruitul unei  
trechi de ghetă 60 bani.  
Se cumpără cutia Nr. 3, pe  
ceala il costă lustruitul unei  
trechi de ghetă 42 bani.  
Se cumpără cutia Nr. 5,  
ceala il costă lustruitul  
unei perechi de ghetă nu-  
ai 32 bani.  
Do! Deacum încolo vom  
cumpăra numai

**Schmoll Nr. 3.**

aceasta este cea mai  
divită pentru gospodăria  
noastră de 6 persoane.

**SCHMOLL-PASTA**  
se usucă, niciodată

# Pagina Sportului

## A. M. E. F. A. în formă mare a zdrobit pe alb-verzii dela Oradea

A face o călătorie în străinătate este un lucru destul de însemnat. De aceea, cei ce se întorc în țară după o astfel de călătorie au impresia că sunt complect superiori celor ce nu au trecut niciodată hotarele patriei lor.

Cei ce au respirat aerul străinătății au pretenția ca toți să-i admire, nimeni să nu-i contrazică, și fiecare să aibă pentru faptele lor numai cuvinte de aprobare.

În general, treci hotarul țării pentru a te instrui. Dacă îți realizezi leit-motivul deplasării, laudele trebuiesc acordate fără precauție. Dar, dacă nu ai profilat de nimic de călătoria făcută, ba — mai mult — ai săvârșit numai năzbătii

pe unde ai fost, nu te poți aștepta decât la o critică severă din partea tuturor.

Este cazul CAO-ului. După turneul pe care l-a făcut în Franța, ne așteptam să vedem evoluând în fața noastră un „unsprezece” disciplinat, cu acțiuni coordonate, gândite, bine executate. Dar, nu am văzut decât o complectă debandadă. Jucătorii pareau amețiți. Loviturile lor nu aveau nici țarie, nici direcție. Străduințele le erau fără scop.

Jocul CAO-ului de Dumineca aceasta nu ne-a produs decât plictiseală. Plictiseala și descurajarea pe care și-o produce conștiința inutilității unei strădanii.

## A. M. E. F. A. - C. A. O. 5:0 (1:0)

Orele 3.35. Domnul Costel Rădulescu, după ce privi încăodată ceasul pentru exactitate, fluieră începutul partidei.

CAO pornește la atac, și prin frumoasele acțiuni ce le înghiebează în primele câteva minute, produce o impresie admirabilă, lăsând să se întrevadă că va fi favorita disputei.

Dar, pripeala nu le-a servit în nimic. Treptat, treptat avântul lor se potolește, acțiunile li se împuținează și se observă cum se lasă dominată de AMEFA.

Orice minut ce se scurge înseamnă o nouă cedare de teren, o nouă constituire de tranșee din ce în ce mai aproape de poarta lor.

Muncitorii lucrează cu tact: încet dar sigur.

Începând cu minutul 28, când s'a bătut o lovitură de colț pentru AMEFA, jocul se stabilește cu titlu definitiv pe terenul CAO-ului.

Alb-verzii presați în felul acesta, își pierd capul și lovesc mingea la întâmplare numai să nu intre în poartă.

**In minutul 32, Krausz, pe linia de 16, bate o lumânare. Czinczer iese din poartă să prindă mingea, dar fiind jenat de Sarkadi, o scapă din mână. Bătrân care se strecurase ca un spiriduș, se repede clipiș și înscrie primul punct, 1:0 pentru AMEFA.**

Jocul de aci încolo se scurge în nota de netă superioritate a arădanilor.

Sfârșitul celui de al 45-lea minut surprinde desfășurarea ostilităților tot pe terenul oaspeților.

### b. g. s.-url

Un tânăr ziarist, stând alături de simpaticul căpitan cu părul cărunt (care pare-se e foarte nervos), sare deodată ca fript și strigă:

— Am nevoie de un arbitru! Să vie aci un arbitru!

Un prieten îl întreabă foarte mirat:

— De ce ai, bre, nevoie de arbitru?

— De ce?... Ca să fluier lovitură de pedeapsă. Domnul R. mereu mă „jenează” la... ciolane!

Domnul căpitan R. este un pasionat al fotbalului. Jocul îl fură într-atât încât sunt unele momente când uită că se află în tribună... Inchipuși-vă ce se poate întâmpla când jucătorii celor două echipe sunt mai războinici și se iau la harță...

Simpaticului nostru ajutor de primar, domnului Iosif Vulpe, îi căsunase să înființeze o gazetă sportivă: „Granița Sport”. Din motive ce nu ne sunt cunoscute (o fi chiar așa!?!?) această intenție nu a fost

## După pauză

Timpul al doilea este cu mult mai fructuos. Poarta lui Czinczer, potopită de lovituri, nu putea să scape cu înscrierea unui singur punct.

**In al doilea minut, chiar, dela reluare, și — o lovitură de colț bătută de Cucula — este transformată, cu capul, de Szanislo, ajutat de Perneki, 2:0 pentru AMEFA.**

Cu înscrierea acestui punct se schimbă complect mazul jocului în favorul muncitorilor. Încurajați de reușita celor două acțiuni, amefistii încep să-și coordoneze sforțările, să-și rationalizeze activitatea, să-și prevadă acțiunile, să-și asigure, într-un cuvânt, dominarea.

**După o lovitură de colț bătută de Bătrân în min. 19, mingea trece la Perneki. Acesta o pasează lui Leb care, intimidat, abia o atinge. Prassler, însă, se repede și înscrie: 3:0 pentru AMEFA.**

Se scurg numai două minute și rezultatul se mărește din nou:

**In minutul 21, Cucula bate o lovitură de colț. Mingea este trimeasă pe sus. Prassler sare în aer ca ridicat de un ciclon. Izbește cu capul balonul și înscrie: 4:0 pentru AMEFA.**

Alb-verzii încearcă să reacționeze într-un fel, și se mulțumesc, în cele din urmă, să-i ție în șah pe roșu-negri spre a nu le mări dezastrul.

Soarta, însă, le este protivnică. Puținătatea puterilor le-a fost abrașă. Bătrân prinsese nadă la marcare punctelor și nu se putea astâmpăra.

**In minutul 33 lovitură de colț pentru AMEFA. Mingea este trimeasă de Bătrân spre mijlocul arenei, de unde — printr-o frumoasă întorsătură — Szabo o reîntoarce puternic în bară, fiind definitivată în mod oficial ca al 5-lea punct pentru AMEFA de către Perneki.**

pusă pe picior de realizare.

Faptul îl obsedează, însă, pe domnul Vulpe.

Eri, la arenă, un prieten venit din Capitală îl întreabă pe „ex in spe” directorul de gazetă:

— Ce mai e nou pe graniță?

Domnul Iosif Vulpe, care, nefiind atent, auzise numai frânturi din întrebare, îi răspunse pe nerăsuflăte:

— Nimic, dragă. Nu mi-a venit încă... aprobarea.

Când desfășurarea ostilităților era mai înfierbântată, unul de-ai noștri în dărdora entuziasmului — fiind în tribună — se ridică în picioare și începu să se agite.

Un domn, a cărui vedere era incomodată de boiul amicului nostru, îi strigă:

— Stai jos!

Apostrofatul se întoarce în „trois cart” și răspunse foarte calm:

— Nu pot, am bilet de stat, nu de tribună.

Jocul decurge în aceeași notă de superioritate a arădanilor, alb-verzilor rămându-le sarcina de a se lupta disperat pentru menținerea rezultatului.

### PE RÂND...

Dela oaspeți, singurii care s'au remarcat au fost: Bodola — foarte bun, Juhasz și Spielman. Czinczer și-a făcut o reîntarare foarte... „PROMIȚATOARE”.

Kocsis este astăzi un simplu nume, ce poartă cu greutate și fără drept faima de bun jucător.

Restul jucătorilor în nota... rezultatului.

Dela gazde toți au fost buni. Poate Leb ceva mai șters. Cucula are două calități: bate bine loviturile de colț și fuge extraordinar de repede, dar nu are tehnică.

Vom menționa pe Prassler, Buibaş, Szanislo și Perneki care au arătat lucruri admirabile. Szurdi, și el, foarte bun și foarte util.

ARBITRUL, domnul Costel Rădulescu, a condus partida în mod absolut imparțial.

R. GORGAN

### Partide de Ligă

#### Hakoah — SGA 1:0 (1:0)

Hakoah a învins prin surpriză. Punctele le-a răpit prin goalul marcat de Krauser înainte de pauză.

#### Întelegerea — CAA 3:2 (2:0)

Întelegerea a meritat din plin victoria și cele două puncte inerente. Au marcat: Merkli, Stahl și Farkas, iar dela învinși Ronai II a marcat două goaluri.

#### Transilvania — Juventus 3:2 (2:2)

USA — Astra 3:1 (3:0)

USA a învins fără greutate. Jocul a fost slab, fad. Goalurile au fost înscrise, în ordine, de: Gulyás, Szinder II (2), Perneki (din 11 m.).

#### Tricolor — Unirea 8:2 (4:0)

Unirea a fost complectamente inferioară adversarului. Seria goalurilor a fost deschisă de Varga, pe care l-au urmat Șerban, Janka, și Janka II. După pauză Șerban mai înscrie un goal la care Szilagyi răsponde cu goal-propriu, apoi Megyesy face 5:2. Apoi Șerban, Hollossy și Botoș ridică diferența.

## Rezultate din Ripensia-Gloria 6:1 (3:0)

TIMIȘOARA

Schimările ce s'au efectuat în sânul echipei arădane, nu au fost — după cum se vede — fericite. De voie, de nevoie, însă, aceste schimbări — din momentul în care Variassy nu avea drept la joc — erau absolut necesare. Dar, formula la care s'a ajuns nu a fost deloc bine inspirată... sau nu putea fi altfel inspirată(?)

In afară de acest fapt, s'a mai nimerit ca Ripensia să fie, ieri, într-o formă cu totul excepțională.

Linia sa de atac a funcționat în mod magistral.

Din minutul 2 al primului timp Ripensia începe înscrierea punctelor.

Pe rând: Bindea — min. 21, — Dobai — min. 31, — și iarăși Dobai — min. 36 — deschid, măresc și pecețuiesc scorul primului timp.

La reluare, Ripensia desfășoară un joc tot atât de animat ca și în primul timp, și tot atât de fructuos.

In compania unei echipe fără axă, era natural ca timișorenii să-și facă jocul plăcut inimii.

Rezultatul este mărit: minutul 4, de Bindea, — minutul 21 și 27 de Dobai.

Cu toate că altă echipă s'ar fi demoralizat complectamente după cele 6 puncte primite, Gloria nu s'a lăsa ci a luptat până la sfârșit, ceastă nedelăsare i-a costat, Mercea, reușește să veze bunul renume al echipei înscriind în minutul punctul de onoare. Și astfel rezultatul a fost pecețuit 6:1 pentru Ripensia.

La gazde toți au jucat năpăstiat. Kotormanyi și Dobai prin munca lor au mărit libertățile de marcăre.

mai bun om dela Ripensia fost Bindea.

Dela Gloria cel mai bun om a fost Dobra. Din cauza de atac s'a remarcat Mercea.

Compartimentul slab, hotărât, al echipei l-a marcat linia fundașilor.

### ORADEA

#### Crișana — Juventus 3:3 (1:1)

Lupta ce s'a dat între Crișana și Juventus a fost foarte strânsă, iar rezultatul exprimă fidel egalitatea de puteri dintre aceste două formații.

Punctele au fost marcate pentru Crișana de Boksa (2) și Nagy, iar pentru Juventus de Vajda și Palmer (2).

### CLUJ

#### Victoria — Unirea Tricolor 7:0 (2:0)

Cele două divizionare pur românești s'au întâlnit, ieri, la Cluj, pe arena din parc, luptându-se aprig pentru cele două puncte și renume.

Unirea Tricolor ca și la Arad a făcut o figură foarte slabă. Probabil din cauza neînțelegerilor ivite în conducerea clubului, jucătorii nu mai au nici chef și nici îndemnul cuvenite victoriei.

Punctele au fost înscrise de Căpușan (2), Felecan (3) și Cociuban (2).

### BUCUREȘTI

#### Venus — Chinezul 2:0 (0:0)

In capitală Chinezul s'a purtat foarte onorabil. In compania unui Venus în plină formă, rezultatul obținut de timișoreni ne îndrituie să credem că nu sunt o entitate neglijabilă.

Punctele au fost obținute după pauză de Gruin și Gavrilescu.

#### F. C. Rapid — Universitatea 5:0 (2:0)

Fosta echipă cfr-istă întărită cu „vedeta blondă” Baralki, a dispus la scor de universitari.

Punctele primului timp au fost înscrise de Moldoveanu și Baralki.

După pauză, bucureștenii prestează un joc minunat și înscriu alte trei puncte prin Baralki (2) și Auer.

După rezultatele de ieri, clasamentul echipelor este următorul:

Venus	12	7	3	2	40	10
Ripensia	12	8	0	4	36	24
FC Rapid	12	7	2	3	32	17
Gloria	12	7	2	3	27	18
AMEFA	12	5	4	3	21	14
Victoria	12	6	1	5	27	25
Universit.	12	5	1	6	26	28
CAO	12	4	2	6	23	29
Crișana	12	4	1	7	22	27
Juventus	12	3	3	6	19	32
Ch.-ILSA	12	3	1	8	21	40
Un.-Tric.	12	2	2	8	23	47

### Palatul Culturii

#### Medicina în trecut și prezentările ei viitoare

prof. Emil Tepeș  
In cietul conferințelor organizate de Asociațiile Culturale Unite Timișorene, a vorbit Duminecă după amiază d. profesor Emil Tepeș despre „Medicina în trecut și în prezent”.

Conferința cât se poate de interesantă a fost ascultată cu o plăcere cu atât mai mare cu cât d. Tepeș vorbește cu căldură, stăpânind ditorul prin inedit.

#### Contele Bethlen a demisionat

Contele Bethlen, președintele partidului maghiar în România a demisionat din această demnitate.

Partidul va fi condus, de camdată, de un triumvirat în frunte cu Elemer Gheorghiu.

#### Societatea de telefoane a instalat toate cablurile

Munca uriașă a instalării cablurilor telefonice a fost terminată sfârșit. Cele 1400 de stațiuni telefonice sunt împărțite pe două cabluri principale.

Aparatele vechilor abonați au fost puse la punct și-acum urmează rândul abonaților noi. Dar, lărgirea noulor aparate se va face mod grațuit numai pentru cei plătesc cu anticipație abonamentul pe o lună.

La 15 Aprilie abonații vor putea face uz de modernele lor aparate.